

Strategia zarządzania ryzykiem
w Międzygminnym Banku Spółdzielczym
w Zbuczynie

Spis treści

I. Postanowienia ogólne	2
II. Podstawowe definicje	2
II. Zasady polityki Banku w zakresie ryzyka	6
III. Organizacja i struktura systemu zarządzania ryzykiem	9
IV. Profil ryzyka Banku – aktualna i docelowa struktura ryzyka	14
IV. Mechanizmy kontrolujące i ograniczające ryzyko	15
V. Kontrola wewnętrzna.....	17
VI. Kultura ryzyka.....	18
VII. Postanowienia końcowe.....	19

Załącznik nr 1 do Strategii zarządzania ryzykiem – Cele strategiczne i apetyt na ryzyko

Załącznik nr 2 do Strategii zarządzania ryzykiem – Mapa ryzyka

I. Postanowienia ogólne

§ 1

Niniejsza „Strategia zarządzania ryzykiem w Międzygminnym Banku Spółdzielczym w Zbuczynie” nazywana dalej „Strategią” określa podstawowe założenia i cele, a także organizację systemu zarządzania ryzykiem w Banku.

§ 2

1. Niniejsza Strategia określa w szczególności:
 - 1) zasady polityki Banku w zakresie ryzyka,
 - 2) organizację i strukturę zarządzania ryzykiem,
 - 3) profil ryzyka - aktualną i docelową strukturę ryzyka, apetyt/tolerancję na ryzyko,
 - 4) zasady kontroli wewnętrznej w zakresie zarządzania ryzykiem.
2. Niniejsza Strategia pełni jednocześnie rolę strategii w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym w rozumieniu Rekomendacji M wydanej przez Komisję Nadzoru Finansowego.
3. Niniejsza Strategia jest zgodna z celami strategicznymi i ogólnymi zamierzeniami Banku w zakresie zarządzania ryzykiem, zawartymi w Strategii działania Banku

§ 3

Podstawą do opracowania Strategii są zapisy:

- 1) postanowień prawa, w tym Rozporządzenia (UE) nr 575/2013 i innych rozporządzeń wykonawczych, Ustawy Prawo bankowe, rozporządzenia właściwych ministrów w tym Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021r. w sprawie zarządzania ryzykiem (...); oraz Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 27 lipca 2021r w sprawie szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego (...);
- 2) rekomendacji nadzorczych wydanych przez KNF lub Europejski Urząd Nadzoru Bankowego dotyczących systemu zarządzania ryzykiem, metodyka BION KNF, wytyczne jednostek zarządzających systemem ochrony;
- 3) „Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych”, „Rekomendacji Z – Zasad ładu wewnętrznego w bankach”, wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego.

II. Podstawowe definicje

§ 4

1. Stosowane w niniejszej Strategii skróty i oznaczenia dotyczące odpowiednich organów i komórek organizacyjnych oznaczają:

- 1) **Bank** – Międzygminny Bank Spółdzielczy w Zbuczynie,
- 2) **Bank Zrzeszający** – Bank Polskiej Spółdzielczości Spółka Akcyjna,
- 3) **EUNB** – Europejski Urząd Nadzoru Bankowego,
- 4) **KNF** – Komisja Nadzoru Finansowego,
- 5) **Rada Nadzorcza** – Rada Nadzorcza Międzygminnego Banku Spółdzielczego w Zbuczynie,
- 6) **Zarząd** – Zarząd Międzygminnego Banku Spółdzielczego w Zbuczynie,
- 7) **Komórka ds. ryzyka** – Stanowisko ds. Zarządzania Ryzykami i Kadr,
- 8) **Komórka ds. zgodności** – Stanowisko ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej,
- 9) **Komórka ds. monitoringu kredytowego i klasyfikacji należności** – Stanowisko ds. Monitoringu Kredytów, Przeglądu Zabezpieczeń i Klasyfikacji,

2. Stosowane w niniejszej Strategii pozostałe skróty, oznaczenia i pojęcia są następujące:

- 1) **Ryzyko kredytowe** – ryzyko potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta.
- 2) **Ryzyko koncentracji kredytowej** – zagrożenie wynikające z nadmiernych koncentracji z tytułu ekspozycji wobec poszczególnych klientów, grup powiązanych klientów, klientów działających w tym samym sektorze gospodarki, regionie geograficznym, prowadzących tę samą działalność lub dokonujących obrotu tymi samymi towarami, podmiotów należących do grupy kapitałowej banku (zarówno w ujęciu transgranicznym, jak i krajowym), ekspozycji denominowanych w tej samej walucie lub indeksowanych do tej samej waluty, z tytułu stosowanych technik ograniczenia ryzyka kredytowego oraz dużych pośrednich ekspozycji kredytowych, takich jak pojedynczy wystawca zabezpieczenia, charakteryzujących się potencjałem do generowania strat na tyle dużych, by zagrozić kondycji finansowej banku lub zdolności do prowadzenia podstawowej działalności lub doprowadzić do istotnej zmiany profilu ryzyka banku.
- 3) **Ryzyko kredytowe kontrahenta – ("CCR")** oznacza ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta transakcji przed ostatecznym rozliczeniem przepływów pieniężnych związanych z tą transakcją.
- 4) **Ryzyko rozliczenia/dostawy** – jest to ryzyko tego, że instrumenty dłużne, instrumenty kapitałowe, waluty obce i towary (z wyjątkiem transakcji odkupu i transakcji udzielania lub zaciągania pożyczek papierów wartościowych lub towarów) pozostaną nierozliczone po ustalonych datach rozliczenia/dostawy
- 5) **Ryzyko rezydualne** – część ryzyka kredytowego wynikająca z mniejszej niż założona skuteczności stosowanych technik ograniczania ryzyka kredytowego.
- 6) **Ryzyko biznesowe** – ryzyko nieosiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej.
- 7) **Ryzyko bancassurance** – ryzyko łączenia produktów bankowych z ubezpieczeniowymi, badane w ramach oceny ryzyka kredytowego oraz ryzyka braku zgodności.
- 8) **Ryzyko wyniku finansowego** – ryzyko realizacji wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału.
- 9) **Ryzyko rynkowe** – ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmienność parametrów rynkowych (cen na rynku).
- 10) **Ryzyko walutowe** – część ryzyka rynkowego, ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmiany kursów walut.
- 11) **Ryzyko ogólne stóp procentowych** ryzyko potencjalnych zmian stóp procentowych które wpłyną zarówno na wartość ekonomiczną kapitału własnego jak i na wynik odsetkowy netto z działalności w ramach portfela bankowego, a także w celu zarządzania takim ryzykiem i jego ograniczenia. Zgodne z RMFFiPR.

Zgodnie z Wytycznymi EBA w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego (EBA/GL/2018/02) (dalej Wytyczne ws. IRRBB) oceniając ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym (IRRBB), należy stosować definicję IRRBB oraz źródła ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym jak niżej:

- 12) **Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym (IRRBB)** – obecne lub przyszłe ryzyko spadku zarówno wartości dochodów, jak i wartości ekonomicznej instytucji, wynikające z niekorzystnych zmian stóp procentowych, które wpływają na instrumenty wrażliwe na zmiany stóp procentowych, w związku z:
 - a) **ryzykiem luki (niedopasowania)** – wynikającym ze struktury terminowej instrumentów wrażliwych na stopę procentową, którego źródłem są różnice w czasie zmian oprocentowania, obejmujące zmiany w strukturze terminowej stóp procentowych występujące w sposób spójny

na krzywej rentowności (ryzyko równoległe) lub zróżnicowane w poszczególnych okresach (ryzyko nierównoległe);

b) **ryzykiem bazowym** – wynikającym ze zmiany relacji pomiędzy oprocentowaniem instrumentów wrażliwych na stopy procentowe, które mają podobne okresy przeszacowania, ale są wyceniane przy użyciu różnych indeksów stóp procentowych, związane z niedoskonałą korelacją podczas korekty stóp różnych instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych o podobnych cechach w zakresie zmian oprocentowania;

c) **ryzykiem opcji** – wynikającym z opcji (wbudowanych i jawnych), dzięki którym instytucja lub jej klient może zmienić wartość i harmonogram przepływów pieniężnych, tj:

- wynikających z instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w przypadku, gdy posiadacz prawie na pewno skorzysta z opcji, ponieważ jest to w jego interesie finansowym,
- wynikających z domyślnej elastyczności instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych lub z charakterystyki tych instrumentów, takiej, że zmiany stóp procentowych mogą wpłynąć na zmianę zachowania klienta (wbudowane ryzyko behawioralne związane z opcjami).

13) **Ryzyko operacyjne** – to możliwość wystąpienia straty wynikającej z nieodpowiednich lub zawodnych procedur wewnętrznych, błędów ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując także ryzyko prawne.

14) **Ryzyko prowadzenia działalności** (postępowania – ang. conduct risk), w tym relacje z klientami – rzeczywiste lub potencjalne ryzyko strat, jakie może ponieść dana instytucja w wyniku niewłaściwego świadczenia usług finansowych, w tym umyślnego uchybienia lub zaniedbania.

15) **Ryzyko IT** – niepewność związana z prawidłowym, efektywnym i bezpiecznym wspieraniem działalności banku przez jego środowisko teleinformatyczne w szczególności ryzyko IT należy rozpoznawać w kontekście zagrożeń oraz podatności istniejącego komponentu lub grupy komponentów środowiska teleinformatycznego i wpływu tych relacji na bezpieczne funkcjonowanie infrastruktury teleinformatycznej i procesów z nią związanych oraz bezpieczeństwa danych wykorzystywanych dla potrzeb działalności banku oraz do świadczenia usług dla klientów.

- a. Systemy IT – aplikacja komputerowa lub zbiór powiązanych aplikacji komputerowych, którego celem jest przetwarzanie danych.
- b. Usługi IT – usługi świadczone przez systemy IT na rzecz jednego lub kilku użytkowników wewnętrznych lub zewnętrznych, polegające w szczególności na wprowadzaniu danych, przechowywaniu danych, przetwarzaniu danych oraz usługach sprawozdawczości, jak również monitorowania usługi wspierania podejmowania decyzji.

16) **Ryzyko inwestycji** – ryzyko zaangażowania w inwestycje takie jak, instrumenty kapitałowe (z wyjątkiem instrumentów kapitałowych emitowanych przez Bank Zrzeszający), nieruchomości, instrumenty dłużne (z wyłączeniem lokat w Banku Zrzeszającym), jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, itp.

17) **Ryzyko modeli** – potencjalna strata, jaką może ponieść bank, w wyniku decyzji, które mogły zasadniczo opierać się na danych uzyskanych przy zastosowaniu modeli wewnętrznych, z powodu błędów w opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu takich modeli (art. 3 ust. 1 pkt 11 Dyrektywy UE nr 36/2013).

18) **Ryzyko prawne** – ryzyko poniesienia strat na skutek błędnego lub zbyt późnego opracowania lub uchwalenia regulacji, ich niestabilności, zmian w orzecznictwie, błędnego ukształtowania stosunków prawnych, jakości dokumentacji formalno-prawnej czy niekorzystnych rozstrzygnięć sądów lub innych organów w sprawach spornych prowadzonych z innymi podmiotami.

- 19) **Pranie pieniędzy** – rozumie się przez to zamierzone postępowanie polegające na:
- a) zamianie lub przekazaniu wartości majątkowych pochodzących z działalności o charakterze przestępczym lub z udziału w takiej działalności, w celu ukrycia lub zatajenia bezprawnego pochodzenia tych wartości majątkowych albo udzieleniu pomocy osobie, która bierze udział w takiej działalności w celu uniknięcia przez nią prawnych konsekwencji tych działań,
 - b) ukryciu lub zatajeniu prawdziwego charakteru wartości majątkowych lub praw związanych z nimi, ich źródła, miejsca przechowywania, rozporządzania, faktu ich przemieszczania, ze świadomością, że wartości te pochodzą z działalności o charakterze przestępczym lub udziału w takiej działalności,
 - c) nabyciu, objęciu w posiadanie albo używaniu wartości majątkowych pochodzących z działalności o charakterze przestępczym lub udziału w takiej działalności,
 - d) współdziałaniu, usiłowaniu popełnienia, pomocnictwie lub podżeganiu w przypadkach zachowań określonych w lit. a – c,
- również, jeżeli działania, w ramach których uzyskano wartości majątkowe, były prowadzone na terytorium innego państwa niż Rzeczpospolita Polska
- 20) **Ryzyko płynności i finansowania** – zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.
- 21) **Ryzyko płynności śróddziennej** – zagrożenie utraty zdolności do realizacji zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu.
- 22) **Ryzyko finansowania** – część ryzyka płynności, będąca zagrożeniem niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez bank z zobowiązań finansowych, takich jak płatności i zabezpieczenia, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej, bądź w całości, bądź związane z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania.
- 23) **Proces oceny adekwatności zasobów płynności (ILAAP - internal liquidity adequacy assessment process)** – wewnętrzny proces identyfikacji, pomiaru, zarządzania i monitorowania płynności stosowany przez bank zgodnie z art. 86 Dyrektywy CRD IV. Wymogi te powiązane są z nowymi nadzorczymi normami płynności ograniczającymi ryzyko płynności i finansowania, tj.:
- normą płynności krótkoterminowej: **LCR** – Liquidity Coverage Ratio,
 - normą płynności strukturalnej (długoterminowej): **NSFR** – Net Stable Funding Ratio.
- 24) **Ryzyko braku zgodności** – skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych.
- 25) **Ryzyko utraty reputacji** - ryzyko związane z negatywnym odbiorem wizerunku Banku przez klientów, kontrahentów, inwestorów, akcjonariuszy, nadzorców, regulatorów oraz opinię publiczną;
- 26) **Ryzyko reputacji** – bieżące lub przyszłe ryzyko dla wyniku finansowego, funduszy własnych lub płynności, powstałe na skutek naruszenia reputacji banku
- 27) **Ryzyko strategiczne** – ryzyko związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany.
- 28) **Ryzyko nadmiernej dźwigni** – oznacza podatność Banku na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia nieplanowanych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów.
- 29) **Ryzyko niewypłacalności (kapitałowe)** – zagrożenie wynikające z niezapewnienia kapitału, jak i braku możliwości osiągnięcia poziomu kapitału adekwatnego do ponoszonego przez

bank ryzyka prowadzonej działalności, niezbędnego do pokrycia nieoczekiwanych strat oraz spełniającego wymogi nadzorcze umożliwiające dalsze samodzielne funkcjonowanie banku.

- 30) **Apetyt na ryzyko** – bieżąca i przyszła gotowość Banku do podejmowania ryzyka. Poziom ryzyka, jaki zamierza i jest gotowy ponieść Bank.
- 31) **Testy warunków skrajnych** - zestaw różnych technik badawczych stosowanych głównie w celu określenia odporności sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku na wystąpienie wyjątkowych, niekorzystnych, ale możliwych wydarzeń (tzw. szoków rynkowych). Efektem przeprowadzania testów warunków skrajnych jest tworzenie scenariuszy zachowań na wypadek ich wystąpienia (planów awaryjnych).
- 32) **Tolerancja ryzyka** – część apetytu na ryzyko alokowana na poszczególne czynniki danego ryzyka (np. poprzez limity). Im większa tolerancja ryzyka Banku, tym więcej ryzyka poniesie Bank w celu osiągnięcia korzyści finansowych ze swojej działalności.
- 33) **Konflikt interesu** - okoliczności mogące doprowadzić do powstania sprzeczności między interesem Banku i interesami pracownika, z uwzględnieniem obowiązku działania przez pracownika w sposób rzetelny, zgodnie z najlepiej pojętym interesem Banku. Powstaje w szczególności, gdy pracownik posiada obiektywny powód, aby preferować interes własny lub osoby trzeciej w stosunku do interesów Banku.
- 34) **Powiązanie personalne** – taki rodzaj powiązania, który może rodzić ryzyko konfliktu interesów pracownika/członka organu Banku z racji posiadania relacji pozasłużbowych z innym pracownikiem/członkiem organu Banku. W szczególności za powiązania personalne w Banku rozumie się więzi o charakterze małżeńskim, pozostawanie we wspólnym pożyciu, bycie krewnym lub powinowatym w linii prostej,
- 35) **SSOZ** – Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia.

II. Zasady polityki Banku w zakresie ryzyka

§ 5

Ogólne cele polityki Banku w zakresie ryzyka

- 1. Bank powinien skutecznie zarządzać ryzykiem występującym w jej działalności, w szczególności poprzez opracowanie i wdrożenie adekwatnego i skutecznego systemu zarządzania ryzykiem.
- 2. Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych w Banku, ma na celu uzyskanie w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym:
 - 1) odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa, wyrażanego przez nieprzekraczanie przyjętego apetytu na ryzyko;
 - 2) odpowiedniej rentowności działalności biznesowej.

§ 6

Narzędzia realizacji polityki Banku w zakresie ryzyka

- 1. W celu zapewnienia skutecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem Zarząd:
 - 1) opracowuje i wdraża odpowiednie środowisko zarządzania ryzykiem, obejmujące strukturę organizacyjną, narzędzia wspomagające zarządzanie ryzykiem, system informacji zarządczej, a także odpowiednie zarządzanie kadrami,
 - 2) kształtuje i dba o odpowiednią kulturę organizacyjną zorientowaną na efektywne zarządzanie ryzykiem,
 - 3) opracowuje i wdraża formalnie przyjęty proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka.
- 2. Zasady i mechanizmy tworzące system zarządzania ryzykiem są opracowywane i uchwalane przez Zarząd w formie polityk/zasad.

3. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, w tym ocenia efektywność realizacji polityk/zasad, o których mowa w ust. 2.

§ 7

Struktura organizacyjna

1. Struktura organizacyjna Banku powinna umożliwiać skuteczne zarządzanie i kontrolę ryzyka, zarówno na poziomie komórek odpowiedzialnych za proces zarządzania ryzykiem, jak i na szczeblu organów Banku, a także jednostek biznesowych i ich wsparcia.
2. Zmiany dokonywane w strukturze organizacyjnej Banku powinny być uzasadnione i dobrze zaplanowane, z uwzględnieniem konieczności dokonania przeglądu obowiązujących regulacji wewnętrznych i procedur w celu zapewnienia spójności wprowadzanych zmian z funkcjonującymi rozwiązaniami w zakresie zarządzania ryzykiem.
3. Zarząd i pracownicy znają zakresy zadań poszczególnych komórek i jednostek związane z zarządzaniem ryzykiem, znają również zasady zarządzania ryzykiem i stosują je w codziennej pracy.
4. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem powinny obejmować pełny zakres działalności Banku.
5. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się we wszystkich jednostkach organizacyjnych Banku, odpowiednio do ich zadań.
6. Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami i/lub jednostkami organizacyjnymi lub konfliktom personalnym pomiędzy pracownikami.
7. Członkowie Zarządu uwzględniając charakter, skalę i złożoność prowadzonej przez Bank działalności nie powinni łączyć odpowiedzialności za nadzór nad zarządzaniem danym ryzykiem z odpowiedzialnością za obszar działalności generujący (stwarzający) to ryzyko.
8. Prezes Zarządu Banku sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem istotnym w działalności Banku, w szczególności nadzoruje zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie, zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Banku.

§ 8

Narzędzia wspomagające zarządzanie ryzykiem

1. Bank wdraża i rozwija systemy informatyczne wspomagające proces zarządzania ryzykiem, a także inne narzędzia informatyczne powiązane z zarządzaniem ryzykiem.
2. Funkcjonalność systemów wspomaga realizację elementów procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym wymienionych w niniejszej Strategii.

§ 9

System informacji zarządczej

1. Bank wdraża i utrzymuje system informacji zarządczej zapewniający otrzymywanie przez Radę Nadzorczą, Zarząd, a także odpowiednie komórki i jednostki organizacyjne aktualnej informacji o ryzyku zidentyfikowanym w obecnej lub przyszłej działalności Banku, charakterze, skali i złożoności ryzyka oraz działaniach podejmowanych w ramach zarządzania tym ryzykiem.
2. Rada Nadzorcza powinna ponadto otrzymywać informacje bezpośrednio od *audytu wewnętrznego* lub *komórki ds. zgodności*.

§ 10

Zarządzanie zasobami ludzkimi

1. Bank wdraża i realizuje procesy zarządzania zasobami ludzkimi, obejmuje to:
 - 1) sporządzanie planów kadrowych/planów zatrudnienia, planów urlopów,

- 2) sformalizowany proces zatrudniania, oceny i awansu zawodowego pracowników uwzględniający ich kompetencje i zasady etyki zawodowe,
 - 3) odpowiednią politykę szkoleń,
 - 4) odpowiednie zasady motywowania i wynagradzania,
 - 5) mechanizmy zapewnienia ciągłości działania w sytuacjach nieobecności pracownika lub odejścia z pracy,
 - 6) sprawozdawczość wewnętrzną dotyczącą spraw kadrowych, w tym: fluktuacji zatrudnienia, absencji, urlopów, wykorzystania czasu pracy.
2. Procesy zarządzania zasobami ludzkimi realizowane są zgodnie z odpowiednimi regulacjami wewnętrznymi (Polityka kadrowa).
 3. Bank sporządza i stosuje odpowiednią politykę wynagrodzeń dla poszczególnych kategorii osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka banku, obejmującą wynagrodzenia i uznaniowe świadczenia emerytalne w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 73 rozporządzenia nr 575/2013 (Polityka wynagrodzeń).

§ 11

Kultura organizacyjna w zakresie zarządzania ryzykiem

1. Kierownictwo wszystkich szczebli jest odpowiedzialne odpowiednio do swoich kompetencji i zadań za budowę kultury organizacyjnej nastawionej na zapobieganie wzrostowi zagrożeń ryzyka.
2. Narzędzia budowy kultury organizacyjnej stosowane w Banku obejmują:
 - 1) odpowiednie zachowania i postawa kierownictwa banku, tzw. „przykład z góry”,
 - 2) ogłoszenie i egzekwowanie zasad etycznego działania,
 - 3) odpowiednie, jednoznaczne komunikowanie celów,
 - 4) jasne przypisanie pracownikom zadań i celów,
 - 5) szkolenia i promowanie dzielenia się wiedzą,
 - 6) ustalenie zasad oceny działalności pracowników, w tym promujące odpowiedzialność i rzetelność, również rzetelne raportowanie o stratach,
 - 7) właściwa organizacja w zakresie podejmowania decyzji,
 - 8) delegowanie uprawnień i odpowiedzialności na niższe szczeble.

§ 12

Proces zarządzania ryzykiem

1. Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:
 - 1) **identyfikacja ryzyka** – polega na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł zagrożeń związanych z ryzykiem oraz oszacowaniu wielkości potencjalnego wpływu danego rodzaju ryzyka na sytuację finansową Banku. W ramach identyfikacji ryzyka określone są te rodzaje ryzyka, które uznawane są za istotne w działalności Banku, a także sporządza się prognozy i plany uwzględniające przewidywany poziom ryzyka;
 - 2) **pomiar ryzyka** – pomiar ryzyka obejmuje definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz dokonania kwantyfikacji ryzyka za pomocą ustalonych miar;
 - 3) **ocena/szacowanie ryzyka** - polega na określeniu siły wpływu lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem, w ramach pomiaru ryzyka przeprowadza się testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka,
 - 4) **monitorowanie ryzyka** – polega na monitorowaniu odchylenia realizacji od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń). Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością adekwatną do istotności danego rodzaju ryzyka oraz jego zmienności,

- 5) **raportowanie ryzyka** – polegające na cyklicznym informowaniu organów Banku o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań. Zakres, częstotliwość oraz forma raportowania są dostosowane do szczebla zarządczego odbiorców,
- 6) **stosowanie mechanizmów kontrolujących i ograniczających ryzyko** - zidentyfikowany, zmierzony lub oszacowany poziom ryzyka - polega w szczególności na przyjmowaniu regulacji wewnętrznych, określaniu poziomu tolerancji na ryzyko, ustalaniu wysokości limitów i wartości progowych, wydawaniu zaleceń, podejmowaniu decyzji o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem.

III. Organizacja i struktura systemu zarządzania ryzykiem

§ 13

Zadania systemu zarządzania ryzykiem

Zadaniami systemu zarządzania ryzykiem są identyfikacja, pomiar lub szacowanie, kontrola oraz monitorowanie ryzyka występującego w działalności banku służące zapewnieniu prawidłowości procesu wyznaczania i realizacji szczegółowych celów prowadzonej przez bank działalności.

§ 14

1. Organizacja zarządzania ryzykiem jest oparta o podział zadań realizowany na trzech niezależnych poziomach:
 - 1) **poziom pierwszy** (pierwsza linia obrony) - zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej, bieżące zarządzanie ryzykiem przez wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku odpowiedzialne za działalność biznesową, zapewniające właściwe stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnianie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;
 - 2) **poziom drugi** (druga linia obrony) - którą stanowi zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem, o którym mowa w pkt. 1, a także działalność komórki ds. zgodności,
 - 3) **trzecia linia obrony** - którą stanowi działalność audytu wewnętrznego, realizowany przez SSOZ BPS.
2. Na pierwszym oraz drugim poziomie, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych. Bank jest uczestnikiem systemu ochrony w związku z czym mechanizmy kontrolne na trzecim poziomie oraz niezależne monitorowanie ich przestrzegania stosuje SSOZ.
3. Niezależność działalności poziomów polega na zachowaniu organizacyjnej niezależności w następujących obszarach:
 - 1) działanie drugiej linii obrony w zakresie nadzoru nad bieżącym zarządzaniem ryzykiem w działalności operacyjnej, jest niezależne od funkcjonowania pierwszej linii obrony,
 - 2) realizacja procesu zarządzania ryzykiem w ramach zadań drugiej linii obrony, jest niezależna od funkcjonowania pierwszej linii obrony.

§ 15

Organy i komórki uczestniczące w systemie zarządzania ryzykiem

1. W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:
 - 1) Rada Nadzorcza,

- 2) Zarząd,
- 3) Prezes Zarządu,
- 4) Komórka ds. ryzyka,
- 5) Komórka ds. zgodności,
- 6) Komórka ds. monitoringu kredytowego,
- 7) Audyt wewnętrzny (realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony),
- 8) Pozostałe komórki i jednostki Banku.

§ 16

Zaangażowanie Rady Nadzorczej i Zarządu w nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem

Organy Banku, w tym Zarząd, Rada Nadzorcza i jej Komitet Audytu, biorą czynny udział w zarządzaniu wszystkimi rodzajami istotnego ryzyka, o których mowa w przepisach rangi ustawowej i w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 oznacza to regularne omawianie zagadnień ryzyka na posiedzeniach organów, a także podejmowanie niezbędnych działań w reakcji na stwierdzone nadmierny poziom narażenia na ryzyko.

§ 17

Zadania Rady Nadzorczej

1. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, w tym również sprawuje nadzór nad adekwatnością i skutecznością systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym ryzykiem systemów informatycznych i bezpieczeństwem informacji.
2. Rada Nadzorcza zatwierdza strategię działania Banku, strategię zarządzania ryzykiem (określającą m.in. apetyt na ryzyko) oraz wynikające z nich polityki i procedury oraz monitoruje czy wdrażane są w sposób spójny, a realizacja celów strategicznych następuje zgodnie z długoterminowym interesem finansowym banku, w tym koniecznością spełniania wymogów ostrożnościowych w zakresie funduszy własnych i płynności.
3. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem polityk i procedur, na podstawie których funkcjonować ma w banku system zarządzania ryzykiem, w tym zatwierdzenie założeń testów warunków skrajnych (koncentracja dużych zaangażowań – Rekomendacja C, Ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych – Rek. T, Ryzyko płynności i finansowania – Rek. P;
4. Rada Nadzorcza powinna monitorować skuteczność działania zarządu i poszczególnych jego członków oraz dokonywać rzetelnej i konstruktywnej oceny informacji przedstawianych przez zarząd lub jego członków,
5. Rada Nadzorcza przyjmuje odpowiednie informacje sprawozdawcze i wyniki kontroli wewnętrznej, na ich podstawie podejmuje decyzje o potrzebie podjęcia działań w reakcji na stwierdzone nadmierne narażenie na ryzyko, w tym o dokonaniu rewizji niniejszej Strategii.
6. Rada Nadzorcza nadzorując ryzyko operacyjne szczególną uwagę poświęca zagadnieniom bezpieczeństwa informacji i systemów informatycznych, w tym:
 - 1) zarządzaniu bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego oraz ciągłością działania,
 - 2) procesu tworzenia i aktualizacji strategii w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
 - 3) zarządzaniu elektronicznymi kanałami dostępu,
 - 4) współpracy z zewnętrznymi dostawcami usług w zakresie środowiska teleinformatycznego i jego bezpieczeństwa,
 - 5) zapewnieniu adekwatnej struktury organizacyjnej oraz zasobów kadrowych w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
 - 6) zarządzaniu jakością danych o kluczowym znaczeniu.
6. Komitet Audytu nadzoruje w sposób bieżący skuteczność systemu zarządzania ryzykiem.

Zadania Zarządu

1. Zarząd odpowiada za opracowanie i wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem, w tym strategii zarządzania ryzykiem (obejmującej również zarządzanie ryzykiem operacyjnym), a także za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem.
2. W szczególności Zarząd realizuje zadania określone w pkt. 1 przez:
 - 1) określanie bieżącej i przyszłej gotowości Banku do podejmowania ryzyka (apetytu na ryzyko, który następnie zatwierdza Rada Nadzorcza);
 - 2) opracowywanie i przyjmowanie strategii zarządzania ryzykiem;
 - 3) wprowadzanie podziału realizowanych w Banku zadań, zapewniającego niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie, od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie w zakresie, o których mowa w § 14;
 - 4) nadzorowanie zarządzania ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie, o których mowa w § 14;
 - 5) opracowywanie i akceptowanie polityk oraz zapewnianie wdrożenia procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem, zgodnie z przyjętymi zasadami legislacji wewnętrznej, oraz monitorowanie ich przestrzegania;
 - 6) nadzorowanie wielkości i profilu ryzyka w Banku, w tym ryzyka związanego z działalnością podmiotów zależnych,
 - 7) przeprowadzanie testów warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelny pomiar lub szacowanie ryzyka;

Bank wykorzystuje uproszczone techniki testowania warunków skrajnych z uwagi na to, że nie jest instytucją złożoną, nie jest bankiem istotnie znaczącym w rozumieniu zapisów ustawy Prawo bankowe, nie działa w grupie kapitałowej, działa tylko na terytorium kraju, nie jest notowany na giełdzie, oferuje proste podstawowe produkty bankowe, nie stosuje modeli w rozumieniu Rekomendacji W, nie stosuje outsourcingu czynności bankowych na dużą skalę.
 - 8) ustanawianie zasad raportowania przez jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne oraz stanowiska organizacyjne banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w banku.
3. Zarząd banku zapewnia, że system zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem operacyjnym, jest adekwatny i skuteczny – to znaczy, że proces zarządzania tym ryzykiem dostarcza zamierzonych efektów, oraz jest realizowany w sposób poprawny i odpowiednio do profilu ryzyka na każdym etapie procesu zarządzania ryzykiem, tj. etapach: identyfikacji, oceny, kontroli i zapobiegania, monitorowania i raportowania, a jeśli to konieczne – Zarząd podejmuje działania celem weryfikacji, wprowadzania niezbędnych korekt i udoskonaleń tego systemu, w tym regulacji wewnętrznych dotyczących tego systemu.
4. Zarząd, w ramach posiadanych kompetencji, podejmuje decyzje dotyczące organizacji i działania procesów zarządzania ryzykiem (w tym ryzykiem operacyjnym), a także organizacji i działania środowiska wewnętrznego związanego z zarządzaniem ryzykiem. W tym zakresie Zarząd zapewnia zasoby niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem (w tym ryzykiem operacyjnym).
5. Zarząd dokonuje regularnych przeglądów strategii i polityk zarządzania ryzykiem (w tym operacyjnym) i systemu zarządzania ryzykiem, w tym zasad zarządzania tym ryzykiem.
6. Zarząd okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat profilu ryzyka (struktury i wielkości ryzyka), na które narażony jest Bank. W ramach systemu informacji zarządczej, zarząd zapewnia radzie nadzorczej dostęp do aktualnych informacji we wszystkich obszarach objętych kompetencją rady nadzorczej, a w razie potrzeby dodatkowo zapewnia także zaprezentowanie tych informacji w formie oczekiwanej przez radę nadzorczą.

7. Zarząd banku powinien regularnie, a w razie potrzeby niezwłocznie, informować Radę Nadzorczą o zdarzeniach i okolicznościach istotnych dla oceny sytuacji banku oraz zarządzania bankiem.
8. Zarząd odpowiada za bezpieczeństwo informacji i systemów informatycznych, w związku z tym szczególną uwagę poświęca zagadnieniom:
 - 1) zarządzaniu bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego oraz ciągłością działania,
 - 2) tworzenia i aktualizacji strategii w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
 - 3) zarządzania elektronicznymi kanałami dostępu,
 - 4) współpracy z zewnętrznymi dostawcami usług w zakresie środowiska teleinformatycznego i jego bezpieczeństwa,
 - 5) zapewnienia adekwatnej struktury organizacyjnej oraz zasobów kadrowych w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
 - 6) zarządzania jakością danych o kluczowym znaczeniu,
 - 7) przetwarzanie zgodne z prawem zbiorów danych osobowych.

§ 19

Zadania Prezesa Zarządu

1. Prezes Zarządu nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku.
2. Prezes Zarządu w szczególności nadzoruje bezpośrednio zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie, o którym mowa w § 14.
3. W ramach nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem istotnym na drugim poziomie nadzoruje działalność:
 - 1) Komórka ds. ryzyka,
 - 2) Komórka ds. zgodności,
 - 3) Komórki ds. analiz kredytowych,
 - 4) Komórki ds. monitoringu kredytów, przeglądu zabezpieczeń i klasyfikacji
4. W zakresie swoich zadań związanych z nadzorem nad zarządzaniem ryzykiem istotnym Prezes Zarządu odpowiada również za funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem w obrębie całego banku, w tym za funkcjonowanie Systemu Informacji Zarządczej w zakresie ryzyka w całym Banku.

§ 20

Zadania komórki ds. ryzyka

1. Zapewnia identyfikację wszystkich najważniejszych rodzajów ryzyka, na jakie narażony jest Bank oraz prawidłowe zarządzanie nimi - stanowi element zarządzania ryzykiem na drugim poziomie.
2. Komórka jest odpowiedzialna za niezależną identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie ryzyka oraz raportowanie o ryzyku powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.
3. Komórka jest odpowiedzialna za przeprowadzanie testów warunków skrajnych (analizy wrażliwości, analizy scenariuszowe, odwrotne testy warunków skrajnych) wg. określonych procedur w przyjętych politykach w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz raportowanie o wynikach przeprowadzonych testów warunków skrajnych i ich wpływu na wskaźniki, wynik finansowy, fundusze własne.
4. Komórka stosuje i monitoruje mechanizmy kontrolne ustanawiane w ramach kontroli ryzyka, w tym odpowiada za opracowanie regulacji wewnętrznych w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, a także kontroluje przestrzeganie przyjętych w Banku limitów oraz przyjętego apetytu na ryzyko.
5. Komórka może wnioskować o usprawnienie systemu zarządzania ryzykiem oraz przedstawia propozycje zaradzenia naruszeniom polityk, procedur i limitów w zakresie ryzyka.

§ 21

Zadania komórki ds. zgodności

1. Zadaniem komórki jest zapewnianie przestrzegania zgodności w Banku – stanowi element drugiego poziomu.
2. Komórka ma za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.
3. Komórka ds. zgodności identyfikuje ryzyko braku zgodności poprzez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych, standardów rynkowych, a także poprzez przeprowadzanie wewnętrznych postępowań wyjaśniających.
4. Komórka monitoruje poziom ryzyka braku zgodności pozostały po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka, w szczególności poprzez przeprowadzanie testów zgodności.
5. Komórka ds. zgodności raportuje Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej na temat ryzyka braku zgodności w Banku.

§ 22

Zadania komórki ds. analiz kredytowych

1. Komórka jest elementem systemu zarządzania ryzykiem kredytowym na II linii obrony (w zakresie zarządzania indywidualnym ryzykiem kredytowym).
2. Zadaniem komórki jest zapewnianie właściwej realizacji procesów związanych z akceptacją ryzyka kredytowego, tj. skutkujących podjęciem decyzji kredytowej.

§ 23

Zadania komórki ds. monitoringu kredytowego i klasyfikacji należności

1. Zadaniem komórki jest dostarczanie Zarządowi i Radzie Nadzorczej niezależnych ocen jakości portfela kredytowego (na który składają się udzielone kredyty i pożyczki), a także rozpoznawanie i dokonywanie pomiaru ryzyka w portfelu – komórka stanowi element drugiego poziomu.
2. Komórka dokonuje:
 - 1) okresowych przeglądów poszczególnych kredytów,
 - 2) sporządza propozycje klasyfikacji należności do odpowiedniej kategorii ryzyka oraz dokonuje ich odpowiedniej ich wyceny,
 - 3) bada wartość przyjętych zabezpieczeń,
 - 4) ocenia adekwatność rezerw/odpisów na należności i przygotowuje zaleceń dotyczących ich wysokości,
 - 5) dostarcza Zarządowi i Radzie Nadzorczej terminowych informacji dotyczących ryzyka w portfelu kredytowym,
 - 6) zapewnia wykrycie i usunięcie niedociągnięć i braków w dokumentacji kredytowej oraz dokumentacji zabezpieczeń.

§ 24

Zadania audytu wewnętrznego

1. Audyt wewnętrzny ma za zadanie kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem obowiązujących w Banku – stanowi trzeci poziom.
2. Dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania, w tym ocenia zgodność działań wszystkich jednostek i komórek (w tym komórki ds. ryzyka,

komórki ds. zgodności) z polityką Banku oraz innymi regulacjami wewnętrznymi i przepisami prawa.

§ 25

Pozostałe komórki i jednostki Banku

Pozostałe komórki i jednostki Banku - mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń – stanowią I linię obrony.

§ 26

Organizacja i struktura zarządzania ryzykiem

1. Zarząd Banku projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem poprzez zapewnienie struktury organizacyjnej dostosowanej do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiającej skuteczne wykonywanie zadań.
2. Podział realizowanych w Banku zadań, zapewnia niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym oraz drugim poziomie, o których mowa w § 14.

IV. Profil ryzyka Banku – aktualna i docelowa struktura ryzyka

§ 27

Ocena istotności ryzyka

1. Bank dokonuje cyklicznej i incydentalnej (w przypadkach nagłej zmiany poziomu ryzyka) identyfikacji istotności ryzyka obciążającego działalność.
2. Przy określaniu kryteriów uznawania danego rodzaju ryzyka za istotne uwzględniany jest wpływ danego rodzaju ryzyka zarówno na działalność Banku, przy czym rozróżniane są następujące typy rodzajów ryzyka:
 - 1) trwale istotne – zidentyfikowane ryzyka, z góry uznawane za istotne, podlegające aktywnemu zarządzaniu (tworzy się dla nich odrębne polityki), a także wyznacza wymogi kapitałowe,
 - 2) wariantowo istotne - zidentyfikowane potencjalnie istotne rodzaje ryzyka, w tym ryzyka trudnomierzalne – dla nich przeprowadza się monitoring istotności, oceniając je jako istotne zgodnie z „Procedurą szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Zbuczynie”, tworzy się dla nich odrębne polityki, a także wyznacza wymogi kapitałowe, w razie sklasyfikowania jako istotne,
 - 3) nieistotne – dla nich przeprowadza się monitoring istotności, oceniając je zgodnie z „Procedurą szacowania kapitału wewnętrznego w Międzygminnym Banku Spółdzielczym w Zbuczynie”, nie tworzy się dla nich odrębnych polityk ani nie wyznacza odrębnych wymogów kapitałowych, do momentu sklasyfikowania jako istotne,
 - 4) niewystępujące w Banku rodzaje ryzyka – rodzaje ryzyka niemonitorowane i nie podlegające zarządzaniu, z uwagi na brak występowania w działalności Banku

§ 28

Profil ryzyka Banku obecny i przewidywany (w okresie strategii)

L.p.	Nazwa ryzyka	Istotne (T/N)	Obecna wielkość ryzyka nieodłącznego (*) (o ile istotne)	Wielkość ryzyka nieodłącznego przewidywana (*) (o ile istotne)	Cele/ Tolerancja/apetyt na ryzyko
1.	Ryzyko kredytowe	T	2	3	Zał. 1 pkt. 1
2.	Ryzyko walutowe	T	1	1	Zał. 1 pkt. 2
3.	Ryzyko operacyjne	T	2	2	Zał. 1 pkt. 3
4.	Ryzyko koncentracji	T	3	3	Zał. 1 pkt. 1
5.	Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	T	2	2	Zał. 1 pkt. 4
6.	Ryzyko płynności i finansowania	T	1	2	Zał. 1 pkt. 5
7.	Ryzyko wyniku finansowego	T	2	2	Zał. 1 pkt. 6
8.	Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej	T	1	1	Zał. 1 pkt. 7
9.	Ryzyko kapitałowe	T	1	1	Zał. 1 pkt. 6
10.	Ryzyko braku zgodności	T	n/d	n/d	n/d
11.	Ryzyko strategiczne	N	n/d	n/d	n/d
12.	Ryzyko utraty reputacji	N	n/d	n/d	n/d
13.	Ryzyko modeli	N	n/d	n/d	n/d
14.	Ryzyko otoczenia makroekonomicznego	N	n/d	n/d	n/d

* 1- Niska, 2 – Umiarkowana, 3 – Podwyższona, 4- Wysoka

IV. Mechanizmy kontrolujące i ograniczające ryzyko

§ 29

Kontrola i ograniczanie ekspozycji na ryzyko

1. W ramach kontroli ryzyka bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności mechanizmy kontrolne dotyczące zarządzania ryzykiem, w szczególności w postaci limitów wewnętrznych ograniczających poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku.
2. Mechanizmy kontrolne obejmują m.in.:
 - 1) ustalenie celów strategicznych i kontrola ich przestrzegania, cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka zawiera Załącznik nr 1 do niniejszej Strategii.
 - 2) przeglądy i weryfikację odpowiednich polityk zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, a także planów w zakresie zmian organizacyjnych i technicznych wspomagających budowę lub rozwój środowiska zarządzania ryzykiem,
 - 3) określenie zadań i wyznaczenie stanowisk służbowych w strukturze organizacyjnej, odpowiedzialnych za realizację zadań w ramach systemu zarządzania ryzykiem w Banku, a także budowę odpowiedniej kultury organizacyjnej,
 - 4) opracowanie, wdrożenie szczegółowych pisemnych regulacji dotyczących zarządzania ryzykiem, a także zawartych w nich limitów wewnętrznych,
 - 5) przyjmowanie i weryfikacja odpowiednich planów awaryjnych i planów ciągłości działania w sytuacji kryzysowej,
 - 6) dokonywanie cyklicznych przeglądów zarządczych regulacji wewnętrznych i struktury organizacyjnej Banku, w celu dopasowania ich zapisów do zmian profilu ryzyka lub zakresu działalności.

3. Odstępstwa od zastosowania mechanizmów kontroli i ograniczania ryzyka (np. wynikające z realizacji zasady proporcjonalności, realizacji zasady „comply or explain”) powinny być uzasadniane, dokumentowane i akceptowane przez Zarząd – aktualną dokumentację odstępow przechoyuje komórka ds. ryzyka.
4. Wybór i wdrożenie mechanizmów kontroli ryzyka może rodzić konsekwencje finansowe, Zarząd ocenia cyklicznie adekwatność stosowanych polityk i mechanizmów zarządzania ryzykiem, a także podejmuje decyzje o zastosowaniu odpowiednich rozwiązań.

§ 30

Bieżące zarządzanie ryzykiem

Bieżące zarządzanie ryzykiem polega na:

- 1) bieżącym stosowaniu i monitorowaniu mechanizmów kontroli ryzyka na pierwszym poziomie, w tym podejmowaniu działań przez jednostki i komórki organizacyjne pierwszego poziomu zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń,
- 2) identyfikacji ryzyka i gromadzenia oraz przekazywania informacji dotyczących ryzyka – z komórek i jednostek pierwszego poziomu, do komórek drugiego poziomu.

§ 31

Zasady ustalania limitów wewnętrznych

1. W Banku obowiązują wewnętrzne limity dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka, które Bank uznaje za istotne i mierzalne.
2. Do każdego istotnego rodzaju ryzyka ustalany jest **limit strategiczny** wyznaczany spośród ustalonych przez Radę Nadzorczą wskaźników ogólnego poziomu ryzyka.
3. Limit strategiczny to wskaźnik o szczególnym znaczeniu dla Banku wymagający znaczącego zaangażowania w jego osiągnięcie lub utrzymanie w dłuższej perspektywie czasowej.
4. Limity strategiczne dla poszczególnych rodzajów ryzyka oraz ich wysokość, zostały zdefiniowane w załączniku 1 do Strategii zarządzania ryzykiem w Banku.
5. W przypadku przekroczenia limitu strategicznego Zarząd powiadamia Radę Nadzorczą o tym fakcie niezwłocznie tj. na najbliższym posiedzeniu wraz ze wskazaniem działań jakie zostały podjęte w celu ograniczenia przypadków przekroczenia tego limitu w przyszłości
6. Ustalanie, przestrzeganie i monitoring wewnętrznych limitów ma na celu ograniczanie ekspozycji na ryzyko, a także wykrywanie przypadków niepożądanego wzrostu ryzyka.
7. Szczegółowe zasady ustalania i aktualizacji wewnętrznych limitów oraz ich wysokość akceptuje Zarząd.
8. Wysokość limitów, o których mowa w ust. 1 jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka banku (apetytu/tolerancji na ryzyko).
9. Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej i przechowywane przez komórkę ds. ryzyka.

§ 32

W ramach kontroli ryzyka, Zarząd w regulacjach wewnętrznych Banku, określa sposób postępowania w przypadku przekroczenia limitów, o których mowa w § 29 ust 1, w tym działania mające na celu wyjaśnienie przyczyn przekroczenia, wyeliminowanie tego przekroczenia, oraz środki mające na celu zapobieganie takim sytuacjom w przyszłości.

§ 33

1. Monitorowanie przestrzegania obowiązujących w Banku norm nadzorczych oraz limitów wewnętrznych przeprowadza komórka ds. ryzyka.
2. Raporty zawierające informację o wykorzystaniu limitów przedkładane są okresowo Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej – w cyklach czasowych ustalonych w „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej”.

§ 34

Testy warunków skrajnych

1. W niezależnym zarządzaniu ryzykiem w Banku szczególny nacisk położony jest na wyjaśnienie przyczyn występowania zdarzeń generujących ryzyko oraz oszacowanie ich wpływu na efektywność działania Banku, wypłacalność, płynność oraz adekwatność kapitałową. W tym celu Bank wykorzystuje techniki testowania warunków skrajnych.
2. Stosowane przez Bank testy warunków skrajnych mają charakter uproszczony z uwagi na to, że:
 - a) Bank nie jest instytucją złożoną,
 - b) nie jest bankiem istotnie znaczącym w rozumieniu zapisów ustawy Prawo bankowe,
 - c) nie działa w grupie kapitałowej,
 - d) działa tylko na terytorium kraju,
 - f) nie jest notowany na giełdzie,
 - g) oferuje proste, podstawowe produkty bankowe,
 - h) nie stosuje modeli w rozumieniu Rekomendacji W,
 - i) nie stosuje outsourcingu czynności bankowych.
3. Metodyki przeprowadzania testów warunków skrajnych zawarte w poszczególnych regulacjach (politykach), dotyczących poszczególnych rodzajów ryzyk Międzygminnego Banku Spółdzielczego w Zbuczynie, zatwierdza Rada Nadzorcza Banku.

§ 35

1. Monitorowanie przestrzegania obowiązujących w Banku norm nadzorczych oraz limitów wewnętrznych przeprowadza Komórka ds. ryzyka.
2. Raport dotyczący realizacji Strategii zarządzania ryzykiem przedkładany Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej w cyklach kwartalnych, powinien zawierać:
 - a. Informacje o stopniu wykorzystania limitów - apetytu / tolerancji na ryzyko zgodnie z w Załącznikiem nr 1 do Strategii. Wyniki pomiarów zestawiane są w celach porównawczych z kwartałem poprzednim i analogicznym roku poprzedniego.
 - b. Wyniki przeprowadzonych testów warunków skrajnych.
 - c. Ocenę ryzyka - na podstawie Załącznika nr 2 - Mapa ryzyka.

V. Kontrola wewnętrzna

§ 36

System kontroli wewnętrznej odgrywa strategiczną rolę dla bezpieczeństwa działania Banku i jest istotnym elementem zarządzania ryzykiem. Zasady przeprowadzania kontroli ryzyka są zgodne z „Regulaminem systemu kontroli wewnętrznej w Międzygminnym Banku Spółdzielczym w Zbuczynie”, powinny być odzwierciedlone w planie kontroli.

§ 37

1. Wszyscy pracownicy mają obowiązek w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosować mechanizmy kontrolne w zakresie zarządzania ryzykiem lub niezależnie monitorować przestrzeganie mechanizmów.
2. Kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych mają obowiązek przeprowadzania kontroli przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka przez podległych im pracowników.

§ 38

1. Celem kontroli jest ujawnienie niedoskonałości systemu, błędów procesu zarządzania ryzykiem, niedoskonałości procedur w obszarach ryzyka oraz proponowanie możliwych do zastosowania rozwiązań poprawiających jakość działania systemów i procesów zarządzania ryzykiem.
2. Na podstawie sprawozdania z przeprowadzonych kontroli Zarząd Banku podejmuje decyzje odnośnie doskonalenia jakości procedur, środków technicznych i organizacyjnych obowiązujących w Banku.

VI. Kultura ryzyka

§ 39

1. Promowanie w Banku kultury ryzyka ma na celu rozwój rozumienia ryzyka i zarządzania ryzykiem, nie tylko przez Zarząd Banku oraz komórki zarządzania ryzykiem, ale również przez pozostałych pracowników Banku.
2. Stosowanie w Banku kultury ryzyka pozwala pracownikom na wyobrażenie skutków ich postępowania w odniesieniu do kształtowania poziomu ryzyka, a tym samym zrozumienie konieczności przestrzegania przyjętych w Banku reguł w zarządzaniu ryzykiem.

§ 40

Na pozytywne kształtowanie kultury ryzyka w Banku wpływają:

1. prezentowanie przez Zarząd Banku i komórki zarządzania ryzykiem postaw polegających na absolutnym przestrzeganiu zasad zarządzania ryzykiem;
2. wysyłanie przez Zarząd Banku i komórki zarządzania ryzykiem spójnych i jasnych wiadomości dotyczących akceptowanych poziomów ryzyka;
3. uwzględnianie ryzyka w dyskusjach dotyczących podejmowania decyzji w Banku,
4. uwzględnianie analizy ryzyka występującego w przeszłości w kształtowaniu aktualnej i przyszłej działalności Banku – uczenie się na błędach;
5. efektywna komunikacja pozioma pomiędzy pracownikami danej komórki organizacyjnej lub jednostki;
6. współpraca pomiędzy komórkami organizacyjnymi Banku oraz oferowanie wsparcia w realizowanych projektach dla dobra całego Banku.

§ 41

Narzędziami, które podnoszą poziom kultury ryzyka w Banku są:

1. jasne i zrozumiałe procedury dotyczące zarządzania ryzykiem;
2. łatwy dostęp do procedur dotyczących zarządzania ryzykiem dla wszystkich pracowników (zamieszczanie na dysku sieciowym W);
3. konieczność posiadania znajomości procedur zarządzania ryzykiem (nowych oraz aktualizacji istniejących) przez wszystkich pracowników biorących udział w procesie zarządzania danym rodzajem ryzyka – *co jest wpisane we wszystkich zasadach dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka;*

4. w procesie przyjmowania nowych pracowników – konieczność zaznajomienia ich z kulturą ryzyka oraz zasadami zarządzania ryzykiem w procesach, w których będzie uczestniczył ten pracownik;
5. konieczność przekazywania pracownikom Banku informacji o występujących zmianach w przepisach prawa lub w regulacjach wewnętrznych;
6. uczestnictwo pracowników Banku w szkoleniach wspierających rozumienie ryzyka, a następnie przekazywanie zdobytej wiedzy w ramach komórki organizacyjnej lub innym pracownikom uczestniczącym w procesie zarządzania ryzykiem;
7. bieżąca wymiana informacji w ramach komórki organizacyjnej;
8. wymiana informacji pomiędzy komórkami, które zwiększają rozumienie ryzyka; (zwłaszcza o ustalonych limitach, ich budowie, celu stosowania limitów) przez pracowników komórek zarządzania ryzykiem dla pracowników jednostek biznesowych;
9. nagradzanie przez Zarząd Banku pracowników, którzy przedstawiają propozycje w zakresie zwiększenia skuteczności zarządzania ryzykiem; (np. propozycje zwiększenia bezpieczeństwa realizowanych procesów);
10. stosowanie w Banku na odpowiednim poziomie oraz zgodnie z kompetencjami sankcji za nieprzestrzeganie procedur zarządzania ryzykiem;
11. wprowadzenie, odpowiednio do specyfiki Banku, szczegółowej, matrycy funkcji kontroli;
12. wydawanie jasnych i zrozumiałych zaleceń pokontrolnych, nastawionych zwłaszcza na ograniczanie ryzyka, ich monitorowanie i egzekwowanie.

VII. Postanowienia końcowe

§ 42

1. Postanowienia niniejszej Strategii mają zastosowanie we wszystkich jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku.
2. Zarządzanie ryzykiem w Banku powinno być zgodne z obowiązującymi przepisami, posiadanymi uprawnieniami, niniejszą Strategią oraz obowiązującymi w Banku regulacjami wewnętrznymi.
3. Niniejsza Strategia podlega corocznej weryfikacji i ocenie, której dokonuje komórka ds. ryzyka.
4. Wnioski z weryfikacji i oceny przedkładane są Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku.
5. „Strategia zarządzania ryzykiem w Międzygminnym Banku Spółdzielczym w Zbuczynie” oraz jej zmiany podlegają zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą.
6. Niniejsza Strategia wchodzi w życie z dniem 01.01.2022r. z wyjątkiem zapisów dotyczących limitów strategicznych, które wchodzi w życie z dniem 31.12.2021r.

do Strategii Zarządzania Ryzykiem w Międzygminnym Banku Spółdzielczym w Zbuczynie
Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem i apetyt/tolerancja na ryzyko

W oparciu o założenia poszczególnych strategii funkcjonalnych w „Strategii działania Międzygminnego Banku Spółdzielczego w Zbuczynie na lata 2020-2022”, wyznaczono cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem bankowym:

Limity strategiczne w ramach poszczególnych rodzajów ryzyka:

1. Ryzyko kredytowe – Udział ekspozycji zagrożonych w kredytach ogółem
2. Ryzyko walutowe – Pozycja walutowa całkowita
3. Ryzyko operacyjne – Limit strat brutto (roczny) w wymogu kapitałowym BIA
4. Ryzyko stopy procentowej – Limit dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego w relacji do funduszy własnych przy założeniu zmiany stóp o 100 p.b.
5. Ryzyko płynności i finansowania – LCR
6. Ryzyko wyniku finansowego (biznesowe) – C/I
7. Ryzyko kapitałowe – Współczynnik kapitału Tier1
8. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej – Wskaźnik dźwigni finansowej

1. Ryzyko kredytowe i kontrahenta:

1.1. Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego oraz portfela inwestycji finansowych, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości, poprzez:

- 1) Utrzymanie poziomu ryzyka zgodnego z założonym apetytem na ryzyko wyrażonym poprzez:
 - a) poziom należności zagrożonych portfela kredytowego max **7%**;
 - b) z uwagi na specyfikę inwestycje finansowe Banku cechuje wysokie bezpieczeństwo. Bank dywersyfikuje portfel inwestycji, przyjmując zasadę, że ponad **80%** inwestycji to inwestycje w instrumenty nie podlegające pod zapisy Rekomendacji B Komisji Nadzoru Finansowego, to jest inwestycje w instrumenty kapitałowe Banku Zrzeszającego, lokaty w tym Banku oraz papiery wartościowe Skarbu Państwa i Narodowego Banku Polskiego;
 - c) Wskaźnik Dtl - wskaźnik charakteryzujący poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i zobowiązań finansowych innych niż zobowiązania kredytowe do dochodu klienta - max **65%**;

1.2 Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie jest:

- 1) Utrzymanie tolerancji na ryzyko zgodnej z założonym apetytem na ryzyko wyrażonym poprzez:
 - a) poziomu należności zagrożonych w portfelu kredytów zabezpieczonych hipotecznie maksymalny udział — **7%**;
 - b) optymalny poziom LtV **80%**.

1.3 Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka koncentracji jest:

Dywersyfikacja ryzyka wynikającego z koncentracji poprzez utrzymanie koncentracji zgodnej z

założonym apetytem na ryzyko wyrażonym poprzez maksymalną koncentrację wynikającą z ekspozycji wobec jednego kredytobiorcy oraz grupy podmiotów powiązanych:

L.p.	Nazwa koncentracji	Maksymalna wielkość ekspozycji
1.	Ekspozycja wobec pojedynczego kredytobiorcy oraz grupy podmiotów powiązanych	20% kapitału uznanego
2.	Ekspozycja wobec podmiotów wymienionych w art. 79 ust. 1 Ustawy Prawo bankowe	20% kapitału podstawowego Tier I, o którym mowa w art. 50 Rozp. UE nr 575/2013
3.	Suma dużych ekspozycji o których mowa w art. 392 Rozp. UE nr 575/2013	175% kapitału uznanego

1.4 Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka bancassurance jest:

utrzymanie poziomu ryzyka wyrażonego poprzez maksymalną wartość spraw spornych z tytułu reklamacji klientów na poziomie 5%.

2. Ryzyko walutowe

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka walutowego jest:

utrzymanie poziomu narażenia na ryzyko nie przekraczającego założonego apetytu na ryzyko wyrażonego poprzez kluczowy wskaźnik maksymalnej całkowitej pozycji walutowej na poziomie 2% FW.

3. Ryzyko operacyjne

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka operacyjnego jest:

utrzymanie poziomu narażenia na ryzyko nie przekraczającego założonego apetytu na ryzyko wyrażonego poprzez kluczowych wskaźniki apetytu na ryzyko (tolerancję) w wysokości maksymalnego limitu strat brutto (roczny) na poziomie 100% kwoty wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego.

4. Ryzyko stopy procentowej

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka stopy procentowej jest:

- 1) Utrzymanie poziomu narażenia na ryzyko nie przekraczającego założonego apetytu na ryzyko wyrażonego poprzez kluczowe wskaźniki apetytu na ryzyko:

L.p.	Nazwa wskaźnika apetytu na ryzyko	Wartość wskaźnika
1.	Limit dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego w relacji do funduszy własnych przy założeniu zmiany stóp o 100 p.b.	20%
2.	Zmiana wartości ekonomicznej kapitału wyznaczona jako różnica pomiędzy EVE uzyskaną w scenariuszu testowym, a EVE uzyskaną w scenariuszu bazowym w funduszach własnych dla testów równoległego przesunięcia krzywej dochodowości o +/- 200 p.b.,	20 %
3.	Zmiana wartości ekonomicznej kapitału wyznaczona jako różnica pomiędzy EVE uzyskaną w scenariuszu testowym, a EVE uzyskaną w	15 %

	scenariuszu bazowym / kapitał podstawowy Tier 1(testy scenariuszowe)	
--	--	--

5. Ryzyko płynności i finansowania

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka płynności jest:

utrzymanie poziomu ryzyka zgodnego z założonym apetytem na ryzyko wyrażonym poprzez:

a) wskaźniki struktury aktywów:

Nazwa wskaźnika apetytu na ryzyko	Wartość wskaźnika
Poziom miary LCR (Liquidity Coverage Ratio) - wskaźnik pokrycia wpływów netto	min. 110%
Współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem (M 1)	min. 0,21

b) kluczowe wskaźniki dotyczące źródeł finansowania

L.p.	Nazwa wskaźnika apetytu na ryzyko	Wartość wskaźnika
1.	Wskaźnik NSFR (Net Stable Funding Ratio) - wskaźniki stabilnego finansowania	min. 100%
2.	Wskaźnik maksymalnego udziału dużych depozytów (pow. 0,5% wartości bazy depozytowej dla osób fizycznych, pow. 1% bazy depozytowej dla pozostałych podmiotów) w bazie depozytowej	25 %

6. Ryzyko wyniku finansowego, ryzyko kapitałowe

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka wyniku finansowego i ryzyka kapitałowego jest:

uzyskanie zmienności wyniku zgodnej z założonym apetytem na ryzyko wyrażonym poprzez:

Wskaźnik C/I na poziomie zbliżonym max. **85%**.

Wielkość funduszy własnych w zakresie kapitału T1 zapewniająca spełnienie wymagań regulacyjnych – min **10 %**

7. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej jest utrzymanie poziomu narażenia na ryzyko nie przekraczającego założonego apetytu na poziomie min. **5%**.

Załącznik nr 2

do Strategii Zarządzania Ryzykiem w Międzygminnym Banku Spółdzielczym w Zbuczynie

Mapa Ryzyka

Parametry wyznaczające poziom poszczególnych kategorii ryzyka, stanowiące mapę ryzyka Banku

MAPA RYZYKA	niski (1)	umiarkowany (2)	podwyższony (3)	wysoki (4)	OCENA	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA
POZIOM RYZYKA						
RYZYZKO KREDYTOWE						
ryzyko kontrahenta						
udział należności zagrożonych/ze stwierdzoną utratą wartości w portfelu należności ogółem	<2%	2%-5%	>5%-15%	>15%		
roczna dynamika portfela kredytowego	0-5%	>5%-10%	>10%-25%	>25%		
roczna dynamika portfela kredytowego w odniesieniu do dynamiki funduszy własnych	<0,9	0,9-1,0	>1,0-1,1	>1,1		
relacja funduszy własnych do należności zagrożonych	>2,0	>1,5-2,0	1,3-1,5	<1,3		
ryzyko koncentracji						
struktura przedmiotowa (produktowa) należności	12,50%	>12,5%-50%	>50%-75%	>75%		
struktura branżowa należności	10%	>10%-20%	>20%-30%	>30%		
udział dużych zaangażowań w portfelu kredytowym	0%	15%	>15%-50%	>50%		
udział kredytów zabezpieczonych hipoteką w portfelu kredytowym	10%	>10%-25%	>25%-50%	>50%		
RYZYZKO RYNKOWE						
ryzyko kursowe						
średnia pozycja całkowita podmiotu za okres 12 m-cy / fundusze własne (%)	<2%	2%-5%	>5%-10%	>10%		
maksymalna zaobserwowana pozycja całkowita podmiotu za okres 12 m-cy / fundusze własne (%)	<5%	5%-10%	>10%-15%	>15%		
ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym						
skumulowana luka przeszacowania/ wartość bilansową aktywów	10%	>10%-15%	>15%-20%	>20%		

zmiana (w skali roku) wartości ekonomicznej kapitału/wyniku odsetkowego netto w wyniku wzrostu/spadku stóp procentowych o 200 pb/ fundusze własne (%)	5%	>5%-10%	>10%-15%	>15%		
zmiana (w skali roku) wyniku odsetkowego netto w wyniku wzrostu/spadku stóp procentowych o 100 pb/ wynik odsetkowy netto	5%	>5%-10%	>10%-15%	>15%		
RYZIKO OPERACYJNE						
zmiana w ciągu roku wartości sumy bilansowej przypadającej na jednego zatrudnionego	5%	>5%-10%	>10%-15%	>15%		
liczba placówek	3	>3-10	>10-20	>20		
liczba systemów informatycznych wykorzystywanych przez bank	5	>5-8	>8-10	>10		
liczba prowadzonych rachunków	2.000	>2.000-100.000	>100.000-2.000.000	>2.000.000		
liczba zdarzeń ryzyka operacyjnego na jednego zatrudnionego	0,05	>0,05-0,20	>0,20-0,50	>0,50		
wielkość strat poniesionych z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego (w zł) na każdy 1 mln sumy bilansowej.	20	>20-100	>100-1000	>1000		
udział transakcji z klientami realizowanych elektronicznie	10%	>10%-30%	>30%-50%	>50%		
RYZIKO PŁYNNOŚCI I FINANSOWANIA						
podstawowa i uzupełniająca rezerwa płynności/aktywa	>40%	>20%-40%	>10%-20%	10%		
depozyty terminowe/pasywa	>50%	>40%-50%	>30%-40%	30%		
depozyty (bez operacji z bankami)/portfel kredytowy brutto	>130%	>100%-130%	>70%-100%	70%		
LCR	>= 1,8	1,8 - 1,4	1,4 - 1	< 1		
NFSR	>= 1,8	1,8 - 1,4	1,4 - 1	< 1		
RYZIKO WYNIKU FINANSOWEGO						
zwrot z aktywów (ROA)	>1,25	1,25 -0,7 %	0,7- 0 %	ujemny		
zwrot z kapitałów (ROE)	> 10 %	<5 - 10%)	<0 - 5 %)	ujemny		
poziom kosztów (C/I)	< 50 %	<50 - 70 %>	(70 - 90 %>	> 90 %		
marża odsetkowa	> 5 %	<3 - 5 %>	<1 - 3 %)	< 1 %		
poziom przychodów z opłat i prowizji/aktywa	> 1,5 %	<0,5 - 1,5 %>	<0,1 - 0,5 %)	< 0,1 %		
zysk na zatrudnionego	> 100 tys.	<50 - 100 tys.>	<10 - 50 tys.)	< 10 tys.		
aktywa na zatrudnionego	> 5,0 mln	<1,0 - 5,0mln>	<0,5 - 1,0 mln)	< 0,5 mln		
RYZIKO KAPITAŁOWE. PROCES ICAAP						
Łączny współczynnik kapitałowy	>20%	15- 20%	10 -15%	<10%		
wymóg kapitałowy/fundusze własne	<60%	60-75%	75-100%	>100%		
kapitał wewnętrzny/fundusze własne	<70%	70-85%	85-100%	>100%		
Wskaźnik dźwigni finansowej	>6 %	4 - 6%	3,3 - 4 %	<3,3%		

ogólny poziom ryzyka [skala]

1 - 1,49 niski
1,50 - 2,49 umiarkowany
2,50 - 3,49 podwyższony
3,50 – 4 wysoki